

Regelbunden tillsyn i Skallbergsskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1-6

Obligatorisk särskola årskurserna 1-6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Västerås kommun och har besökt Skallbergsskolan den 4 februari 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se/sv/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 15 februari 2010. Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Skallbergsskolan, dels den information som samlats in under besöket.

I Skallbergsskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever

Skallbergsskolan	Antal elever
Förskoleklass	49
Grundskola	243
Obligatorisk särskola	25

Källa: Skolans uppgift i samband med tillsynen 2009

Skallbergsskolan ligger i Västerås norra skolområde och innefattar förskoleklass, grundskola årskurserna 1-6 samt obligatorisk särskola årskurserna 1-6. Skolan är organiserad i arbetslag och skolledningen består av rektor, biträdande rektor och

arbetslagsledare. Av eleverna i den obligatoriska särskolan är 7 stycken mottagna i träningskolan. Tillsynen av Skallbergsskolan innefattar förskoleklass, årskurs 1-6 samt särskoleverksamheten. Kommunens ansvarstagande för förskola och skolbarnsomsorg beskrivs i separata rapporter.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Skallbergsskolans egen redogörelse för resultaten av de nationella proven i årskurs 5 år 2008 visar att 84 % av eleverna når målen i matematik, svenska och engelska. .

Skallbergsskolans egen statistik visar att 85 procent når målen i matematik, 83 procent i svenska och 85 procent i engelska. Jämfört med tidigare år visar resultaten på en viss förbättring i matematik och en försämring i svenska. I engelska redovisas inga resultat före år 2008. Skolan redovisar i övrigt endast resultat i ämnet idrott och hälsa.

Skolinspektionen bedömer att Skallbergsskolan behöver arbeta för alla elever ges förutsättningar att nå lägst målen för utbildningen. Se vidare bedömningspunkt 3.4.1.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen/ämnesområden i förhållande till styrdokumentens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering
I 7 kap. 2 § grundskoleförordningen anges att de individuella utvecklingsplanerna inte ska vara enbart framåtsyftande utan också innehålla skriftliga omdömen om elevens kunskaper i varje ämne och varje årskurs och ev. överenskommelser som träffats under utvecklingssamtalet. Läraren ska muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. I Skallbergskolan upprättas individuella utvecklingsplaner för samtliga elever. De planer från grundskolan som Skolinspektionen har tagit del av består av en allmän del där eget ansvarstagande, ambition och samspel bedöms samt en del, den så kallade "lärtrappan" där bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnena görs. Dock saknas bedömning av kunskapsutvecklingen i svenska som andraspråk, idrott och hem- och konsumentkunskap. Skolinspektionen bedömer att de individuella utvecklingsplanerna behöver utvecklas så att de blir tydligt framåtsyftande samt att mål och skolans insatser tydligare framgår i samtliga ämnen med utgångspunkt i de nationella kursplanerna. Vidare bedömer Skolinspektionen att omdömen i vissa ämnen saknas och detta behöver skolan åtgärda.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	

1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

- 1.4.2 Elevernas ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet och eleverna i den obligatoriska särskolan utvecklar sitt eget sätt att lära och tillit till sin egen förmåga.**

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

- 1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former och eleverna i den obligatoriska särskolan ges möjlighet till inflytande över hur deras utbildning utformas och till att påverka, vara delaktiga och ta ansvar.**

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

- 1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande**

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund för fortsatt skolgång.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Förskoleklass	X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov
Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering
Enligt 5 kap. 2 § grundskoleförordningen ska en elev ges studiehundledning på sitt modersmål om eleven behöver det. I Skallbergsskolan finns rutiner för att bedöma vilka elever som är i behov av studiehundledning. Vid intervjuer uppger skolledning och lärare att elever får hundledning, men att denna inte är tillräcklig. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver förvissa sig om att studiehundledning på modersmålet ges till alla elever som behöver det, oberoende av ämne.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering
Enligt 5 kap. 1 § grundskoleförordningen ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram upprättas om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka elevens behov är, hur behoven ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. I Skallbergsskolan upprättas åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd främst i svenska, matematik och engelska. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av framkommer vilka elevens behov är kopplat de nationella målen, hur dessa ska tillgodoses och utvärderas. Skolinspektionen bedömer att skolan, vid behov, behöver upprätta åtgärdsprogram för elever i behov av stöd även i andra ämnen än matematik, svenska och engelska.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande

behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Enligt 3 kap. 14 § diskrimineringslagen ska en utbildningsanordnare som bedriver utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier som har samband med ovan nämnda diskrimineringsgrunder. Det finns inget hinder för skolan att föra samman dessa två planer i ett dokument. Skolinspektionen bedömer dock endast skolans plan mot kränkande behandling.

Vid tillsynen i Skallbergsskolan framkommer att skolan håller på att upprätta en plan mot kränkande behandling. Skolinspektionen framhåller vikten att planen mot kränkande behandling inbegriper både grundskola och den obligatoriska särskolan och att den utgår från en aktuell kartläggning som gjorts på skolan.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas för att upprätta en plan mot kränkande behandling som svarar mot författningarnas krav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering
I 4 kap. 3a § skollagen anges att vissa bestämmelser om utbildningens omfattning i grundskolan (timplan) framgår av bilaga 3 till skollagen. I denna bilaga anges utbildningens omfattning i grundskolan för ämnen och ämnesgrupper. I Skallbergsskolan anordnas inte undervisning i ämnet teknik och därmed ges inte eleverna möjlighet att nå målen i ämnet. Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas för att eleverna ska ges möjlighet att nå målen i ämnet teknik.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola		X

Motivering
I bilagorna 1 och 2 till särskoleförordningen anges utbildningens omfattning i den obligatoriska särskolan. Enligt 2 kap. 7-8 §§ särskoleförordningen ska eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen ska syfta till att bredda och fördjupa elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. I Skallbergsskolan finns inte Elevens val i särskolans timplan och det framkommer även att det inte finns någon samstämmighet med den mottagande skolan. Skolinspektionen bedömer att skolan inte anordnar elevens val i enlighet med förordningens krav för de elever som är mottagna i särskolan.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	Ej relevant	Ej relevant
Obligatorisk särskola	Ej relevant	Ej relevant

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.6 Barn och ungdomar tas emot i enlighet med författningarna

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	X	

3.1.7 Elever som i den obligatoriska särskolan har slutfört årskurs 9 kan få fortsatt utbildning i årskurs 10.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	Ej relevant	Ej relevant

3.1.8 Elever mottagna i särskolan och som får sin undervisning i grundskolan följer särskolans kursplaner.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Enligt 2 kap. 2 § skollagen ska rektorn hålla sig förtrogen med den dagliga verksamheten i skolan. Det åligger även rektorn att verksamheten utvecklas och som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Tillsynen visar att den obligatoriska särskolans verksamhet inte är tillräckligt synlig i kvalitetsarbetet och kvalitetsredovisningen, vilket är en förutsättning för att rektorn ska kunna utveckla verksamheten. Skolinspektionens bedömning är att rektorns förtrogenhet med verksamheten i den obligatoriska särskolan behöver förbättras.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.3.4 Rektorn i särskolan fattar beslut om avvikelser från särskolans timplan, som krävs med hänsyn till undervisningens uppläggning i grundskolan.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Enligt Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Den enskilda skolans utveckling ska skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt

prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Vidare framgår i Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, att rektorn, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan, har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn har således ansvaret för skolans resultat.

I tillsynen framkommer att ett visst kvalitetsarbete pågår på skolan och i den obligatoriska särskolan, bland annat i skolans arbetslag. Däremot framkommer brister när det gäller att vidta åtgärder utifrån vad som framkommit i uppföljningsarbetet bland annat gällande uppföljning av skolans och den obligatoriska särskolans resultat. Vidare framkommer vid tillsynen att det på övergripande skolnivå saknas uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i årskurs 5 i samtliga ämnen. Det saknas också en systematisk uppföljning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och vilka åtgärder skolan och den obligatoriska särskolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan behöver förbättra sitt kvalitetsarbete och vidta åtgärder för att följa upp elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen i årskurs 5 i samtliga ämnen. Skolinspektionen bedömer också att rektorn behöver följa upp att arbetet sker i enlighet med de nationella styrdokumenterna samt tydliggöra vilka åtgärder som behöver vidtas för att eleverna ska nå bättre resultat i förhållande till de nationella målen.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering

Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Enligt 3 § samma förordning ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Stöd för hur kvalitetsredovisningar kan upprättas finns i Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för kvalitetsredovisning.

Skolinspektionen har tagit del av Skallbergsskolans kvalitetsredovisning för år 2008 som till viss del innehåller beskrivningar av kunskapsutvecklingen i

förhållande till nationella mål, analys och bedömningar av måluppfyllelsen samt åtgärder som behöver vidtas för bättre måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen finns en resultatsammanställning av elevernas kunskapsresultat i årskurs 5, dock saknas uppföljning och utvärdering samt en analys av resultaten och förslag till åtgärder. För den obligatoriska särskolan beskrivs verksamheten, dock uppges inte i vilken mån målen har uppnåtts. Analys och förslag till förbättringar saknas. Vidare redovisas inte arbetet med Normer och värden för den obligatoriska särskolan samt resultatet av detta. Det saknas också en redovisning av skolans uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan.

Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte tillfullo uppfyller de krav som förordningen ställer och därför behöver åtgärdas.

Stockholm 13 november 2009

Marita Bergman

Sture Löf